

הנחיה הנורא ביותר

אתמוז בא אלי עיתונאי זר חשוב, שבילה את המלחמה במיצריים. לפני שהגיע אלי, נפגש עם שורה ארוכה של אישים בכירים בישראל, ובכללם כמה מי חברי הממשלה. "אני נדהם", הוא אמר. "אולי אתה יכול להסביר לי מה קורה כאן?"

מה הדהים אותו?
"אני בא עכשיו מקהיר. שם אין נושא אחר לשיחות מאשר ועידת-השלום הקרוי בה. הכל דנים בה. במישרים ובבתי-הקפה מדברים על בעיות השלום ועל צורתו. זה מעסיק את כולם. יום ולילה. בבואי לישראל, ציפיתי למצוא כאן הכרזת קדחתניות לוועידת-השלום. חשבתי ש-אמצא כאן ויכוח סוער על האלטרנטיבות השונות, על גבולות ועל הסדר-ביטחון. הייתי בטוח שנושא זה יתעורר מייד בכל שיחותי עם אישים ישראלים. תחת זאת מצאתי אף אחד. איש הזה אינו מעניין אף אחד. איש לא דיבר איתי על זה, ואיש לא גילה שזה מעסיק אותם בכלל. דיברו איתי על הכוז - מחדלי המדיחמה, הבחירות, המצב הכלכלי, היחסים עם אמריקה, הנפט. הכול, חוץ מהשלום."

"ניסיתי לגלות מי עוסק בהכנות לוועידת-השלום, ונסתבר שאיש אינו אחראי, פשוט אין מנגנון לצורך זה." "כאשר העורך שלי שלח אותי לישראל, הוא אמר: 25 שנה דיברו הישראלים על הצורך בשלום. 25 שנים דרשו משאומחן ישרי. עכשיו יש משאומחן ישרי בקילומטר ה-101. ועומדת להיפתח ועידת-השלום. זהו מיפנה היסטורי ב-תולדות המדינה. איך מגיבים הישראלים? איך הם מתכוננים למשאומחן?" והאיש קרא, כימעט בייאוש: "רובנו של עולם, איך אפשר לומר שיש שני שאין שום תגובה, אין שום הכנה, שזה פשוט לא מעניין את הישראלים?"

יתכן שהיו דרושות עיניים כדי להבחין בעובדה המדהימה הזאת: על סף המשאומחן לשלום, אין שום הכנות לקראתו. החגוץ היה מחייב שברגע זה יישבו על המדוכה עשרות צוותות, שכל אחד מהם יהיה ממונה על אחד הנושאים הרבים העומדים לי התעורר בוועידה.

הנה כמה מהם:
● **מחות השלום**, ההשלכות הכלכליות והפוליטיות של צורת-השלום השונות. האפשרויות השונות לגבי שיטת יחסים בין ישראל וארצות-ערב בתחומים השונים, והבעיות הכרוכות בכל אחת מהן;
● **גבולות-הקבע**, האפשרויות ה-אלטרנטיביות לגבי גבולות המדינה בדרום, במזרח ובצפון; הבעיות הצבאיות והאחי-

רות הכרוכות בכל מיקום אפשרי; ● **סידורי-הביטחון** השונים האפשריים בגבולות השונים, כגון פירוט, הכנסת כוחות-אוי"ם, כוחות של המעצמות, הכירה זמנית של בסיסים, חוזי-ביטחון, ערובות של המעצמות, כוחות-סיוע ישראליים-ערביים מעורבים, הגבלות-חימוש והפיקוח עליהן; המעלות והמיגרעות של כל אחת מן השיטות האלה; היישום האפשרי של כל אחת מהן באזורים השונים;

● **הבעיית הפלסטינית**; האפשרויות השונות לפיתרון; הבעיות הכרוכות בהקמת מדינה פלסטינית בגדה המזרחית ובצועות-עזה, הקשר בין שני חלקיה, מעמדן של ירושלים במקרה זה; הורמים השונים בעם הפלסטיני; ההתפתחויות בי-אירגוני הפידאיון;

● **היחסים בין המעצמות** השלכו-תיהם האקטואליות במרחב שלנו, הקשרים בין בריית-המעצמות ומדינות-ערב השונות; הלחצים הפועלים בארצות-הברית ובאירופה; בעיית הנפט והשלכותיה; ● **ההתרחשויות בעולם הערבי**; התמורות הנפשיות והפוליטיות בארצות-הערב, השפעת הורמים הערביים השונים על השלום הישראלי-ערבי ועל הוועידה; ● **האישים** שימלאו תפקיד מרכזי בוועידה מטעם המעצמות ומדינות-ערב, השקפותיהם ואופיים. לבדיקת כל אחד מן הנושאים האלה דרושים כמה וכמה צוותות שיאספו ויבדקו את הנתונים, יגבשו דיעות, יכינו תוכניות ומפות אלטרנטיביות, ויתדרכו את הצוות המרכזי שייצג את ישראל בוועידה. זה מחייב עבודה קדחתנית של מאות מומחים משטחים שונים.

יבסירוב תמציתי זה של רשימת הנושאים כדי להבליט את המחלל ה-מחריד, המצטייר כבר עתה לנגד עינינו. איש אינו עוסק בהם. בסלווייה עורכים מין ויכוח שיחתי בין כמה עסקני-מיפלגות מסוג ב', שהם מומחים לבעיות ועידת-השלום כמו להשפעת קרני הגאמה על ציפורניה של גולדה. זוהי ה-הכנה היחידה.

וכן, בסביבות חנוכה, עולדה ממשלת ישראל להיכנס ללא שום הכנה למשאומחן היסטורי, וזהו מיץ את החזקנות הגדולה ביותר של ביטחון, שקווה ושיגשוג לי-ישראל.

מחלל זה אינו פחות חמור מאשר מחדלי יום-הכיפורים. הוא המשך ישיר של אותם מחדלים טראגיים, שעלו לנו במחיר כה נורא. כי **מחדלי ה-6 באוקטובר לא היו כלל אפשריים, אילו היה קיים בי-מדינה מטה רציני לעניינים ערי-ביים.** מטה כזה היה יודע (כפי שידעו עורכי העולטס הזה) שבמצריים מתבשל מצב שי-יכריח את אנואר אל-סאדאת, במקדם או

במאחר, לשים קץ לקיסאון המדיני על-ידי הרפתקה צבאית. הוא היה עוקב אחרי הצהרותיו של אל-סאדאת, ואחרי התימרר נים הפוליטיים בין הממשלות הערביות, שהצביעו על אותו כיוון.

הגגיע הידיעות על ריכוזים צבאיים, לי-מחרת ראש-השנה, היה מטה זה נדרש לתת את חוות-דעתו. הוא היה קובע שעל רקע המתרחש בעולם הערבי יש להתייחס לידיעות במלוא החומרה, ולנקוט לאלתר באמצעי-זהירות צבאיים. ראש המטה היה מניה חוות-דעת זו על שלחן ראש-הממשלה.

כך היה נמנע אסון לאומי. (מותר לי לכתוב זאת היום, מבלי להיות חשוד כחכם-אחר-מעשה. מזה 17 שנים אני חוזר, כמו תוכי, על הצורך בהקמת "מטכ"ל לבן" - מטה של מומחים לפעור לה בענייני-ערב, במיניסטריון מיוחד לעניי-נים ערביים. בראשות שר. נאמתי על כך עשרות נאומים בכנסת, כתבתי על כך מאות מאמרים.)

אילו היה שר כזה משמיע את דעת יועציו במיטבה של גולדה ב-1 באוקטובר, ייתכן מאוד שהיה מתגבר אף על חוסר-האחריות המונומנטלי של משה דיין ועל התפיסה הפרימיטיבית של גולדה מאיר. מי היה מעז, מול חוות-דעת כזאת, לקבוע בשחצנות עילאית שריכוזי הער-בים, אינם רציניים, ושאינן צורך להזיז אף טנק אחד לעבר החזית?

מחדלי יום-הכיפורים גרמו בכייה לרכבות. מחדלי חנוכה עזורים לגי-רום בכייה לדורות.

ש כמה תירוצים לחוסר גמור של ההכנות לקראת ועידת-השלום. התירוץ השגור ביותר הוא: "אין מה לעשות לפני הבחירות." ושאינן צורך להזיז **מרוץ?**

צ'רציל הלך לוועידת-פוטסדאם ההיס-טורית, בשלהי מלחמת-העולם, ערב ה-בחירות. למחרת הבחירות בא במקומו יריבו, ראש-הממשלה החדש קלמנט אט-

על הצורך העילאי להחזיק בשאר-אל-שייך. (מסתבר שלא רק לפני המלחמה, אלא גם אחריה לא טרח להסתכל במפת ים-סוף, ולא גילה עדיין שקיים מיצר באב-אל-מאנדב.) אבא אבן חוזר על נאור מיו הישנים, בסיגנון הישן.

נכון, ממשלה זו נמצאת בחלום. הורים שכולים דורשים מדיין להפי-תלק, חיילים שואלים את גולדה שאלות פרובוקטיביות. אבן נמצא כימעט מחוץ למישרדי-החץ. ממי-שלה כזאת אינה מסוגלת עוד לעי-שות דבר מלבד להצהיר הצהרות-הבן, להדגב איכשהו אחרי המי-אורעות ולהתנדרר ממשכר למשכר. אך גם עובדה זו, אין בה די כדי להסי-ביר את המחלל הנוכחי.

ש סיבה עמוקה יותר. אפשר לתמי-צת אותה בכמה מילים: **ראשיה של ממשלה זו פשוט אי-נם מאמינים בשלום.**

במיקרה הטוב ביותר מצטיירת הדרך לשלום, בעיני אנשים אלה, כתהליך של תגרנות, של עמידה על המקח. לא עם הערבים, חלילה, אלא עם ה-אמריקנים.

לפי תפיסה זו, לא אליסאדאת הוא הצד השני, אלא קיסנינג'ר. הערבים ילחצו על הסובייטים, הסוביי-טים על האמריקנים, האמריקנים על ישר-אל. ועלינו, לעמוד מול הלחצים" האלה. איך?

גולדה מאיר רואה את עצמה כאשה יהודיה זקנה המתחננת באוזני הגויים על נפש עמה. היא השתדלנית היהודייה ה-חדשה, שתאבק על ליבו של הסריץ הגוי, הנשיא ניקסון. מול נחלי הנפט הערבי, היא תגייס את נחלי הדמעות היהודיות. בוועידה עצמה יהיה מאבק על כל קילומטר. המגמה הישראלית תהיה אחת: לשלם מחיר קטן ככל האפשר, תמורת שלום שיהיה או בהכרח עלוב ככל האפשר. **כשביל מדיניות כזו א ת, כאמת**

האוהל של 101: זה לא דומה

אין צורך בהכנות מדוקדקות. די בשליחת שליח מדרגה עשירית, מין דוור להעברת תכתובי קיסנינג'ר לגולדה. ישראל תהיה בוועידה זו כדורגל, ש-המעצמות והערבים יבעטו בו אנה ואנה.

כל ועידת-השלום היתה יכולה, וזויתה צריכה, להיות משוה אחר לגמרי!

היא תהיה המיפגש ההיסטורי הראשון בין ישראל ועמית-ערב, פנים אל פנים. היא היתה צריכה לעמוד, למן הרגע הראשון, בסיוע של יוזמות ישראליות נועזות, מפתיעות ו-רבות-תנופה.

ישראל, ולא המעצמות הנורית, היתה (המשך בעמוד 18)